

Arxiu Municipal de Bagà

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Nucli històric. Plaça Catalunya, 7. 08695 BAGÀ
Emplaçament Planta baixa de l'Ajuntament de Bagà

Coordenades:

Latitud: 42.25257
Longitud: 1.8618
UTM Est (X): 406110
UTM Nord (Y): 4678447

Classificació

Número de fitxa 08016-2
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Bagà. Pl. Catalunya, 7. 08695 BAGÀ
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 18/11/2003 - 01:00

Descripció

L'Arxiu Municipal de Bagà es troba ubicat al soterrani de l'edifici de l'Ajuntament, en una única sala dividida per una paret al centre de manera que l'espai té forma de U. La documentació es troba guardada en caixes de cartró d'arxiu dipositades en prestatges metàl·lics. Hi ha dos armaris metàl·lics en els que es

guarda la documentació més important i antiga formada per pergamins i llibres. L'arxiu conserva principalment els fons documentals generats pel mateix ajuntament des de la segona meitat del segle XIX fins a l'actualitat. Destaquen també alguns documents anteriors, com la còpia en pergami de la carta de franqueses datada al segle XVI; llibre de despeses del cònsol de 1332; cadastres de 1735 i 1817; llibres de comptes dels XVII, XVIII; 7 documents en pergami de 1355 a 1590, entre ells una còpia dels privilegis de Bagà del segle XVI; diferents llibres enquadernats en pergami; documentació de la família Balderich des del segle XVI; llibres de notaris 1365, 1425, 1430, 1441, 1749. També compta amb la documentació del registre civil des de l'any 1869.

Observacions:

L'espai que ocupa l'arxiu es troba davant del que ocupa la caldera de calefacció de l'ajuntament i a més, pel fet d'ocupar un soterrani, té humitats a la banda que dona a la plaça. Per la part de darrera, la que dona al carrer Mn. Jaume, hi ha una doble porta per la que es podria tenir un accés directe, tot i que es troba tancada, fet que li dona poca seguretat a l'espai que ocupa l'arxiu municipal. Mapa del nucli antic de Bagà. Diputació de Barcelona, servei cartogràfic. Escala 1:1000.

Història

Bagà va ser escollit pels Barons de Pinós com a capital de la seva baronia; a partir del segle XII el poble es traslladà de lloc i s'edificà de nou, passant a establir la seva residència diferents famílies nobiliàries durant la baixa edat mitjana, moment de màxim esplendor de la vila. Així, la vila de Bagà, va generar un important fons documental iniciat amb els Pinós i augmentat amb el pas del temps, arxiu que era custodiat a l'edifici de l'església parroquial de Sant Esteve. L'arxiu era tancat amb tres claus que estaven en poder del conseller en cap, del cònsol en cap i del segon cònsol. Des del segle XIV es troben anotacions destinades a mantenir els papers en bon estat, i al segle XVII es prenen disposicions per a la seva protecció i conservació. Durant les guerres dels segles XVII i XVIII es va perdre part de l'arxiu, principalment per un incendi l'any 1753 al temple. També les Guerres Carlines van afectar i van provocar la desaparició d'alguns llibres, així com durant la Guerra Civil del 1936-39. A partir del 1908, Mn. Joan Serra i Vilaró, comissionat a Bagà de l'Institut d'Estudis Catalans per tal de recuperar i inventariar l'arxiu, va realitzar una important tasca donant a conèixer l'arxiu amb la publicació de les "Baronies de Pinós i Mataplana" (SERRA VILARÓ). Amb l'estroncament de la línia dels Pinós al segle XVI, l'arxiu va ser repartit entre les diferents branques de la família, així quedà repartida una part entre els Alba (a Sevilla) i els Medinacelli (a Madrid), amb una petita part a l'arxiu del marquès de Barberà. La part que restava a Bagà, va ser dipositada provisionalment al Palau de Pedralbes, en iniciar-se la Guerra Civil, pel "Servicio de Recuperación Bibliográfica y Documental"; al finalitzar la Guerra l'arxiu va ser traslladat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó l'any 1939, on s'ha mantingut una important part de l'arxiu històric de Bagà ja que no es va reclamar el fons dins els terminis establerts. A Bagà es conserva actualment una minsa representació d'aquest arxiu històric dels Pinós, tot i que es conserva la documentació municipal des de finals del segle XIX, algun element medieval i modern. L'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona va realitzar un nou inventari dels fons existent al municipi entre març de 1996 i setembre de 1997, a càrrec de l'arxiver Xavier Pedrals (PEDRALS, 1997). Aquest va classificar de nou el fons seguint el quadre de classificació proposat pel Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya.

Bibliografia

PEDRALS COSTA, X. (1997). Arxiu Municipal de Bagà. Anàlisi, actuació arxivística i descripció dels fons. Bagà. 2 volums. SERRA I VILARÓ, J. (1930). Les Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als

seus arxius. Reproducció facsímil de 1989, Centre d'Estudis Baganesos. 3 vols.

